

Openbaar rapport

rapportnummer: 2010/034

datum: 24 februari 2010

Onderzoek uit eigen beweging naar de wijze waarop de Belastingdienst/Toeslagen de mogelijke fraude met kinderopvangtoeslag door een aantal gastouderbureaus aanpakt.

met een klacht over een gedraging van

de Belastingdienst/Toeslagen te Utrecht.

Bestuursorgaan:

de minister van Financiën.

INLEIDING

Aanleiding

Vanaf begin januari 2009 ontving de Nationale ombudsman enkele tientallen klachten van ouders aan wie, zonder voorafgaand bericht, de kinderopvangtoeslag niet meer werd uitbetaald door de Belastingdienst/Toeslagen (hierna: de Belastingdienst). De reden dat niet meer werd uitbetaald was een fraudeonderzoek dat door de Belastingdienst werd uitgevoerd bij enkele gastouderbureaus waarvan de ouders klant waren. Ook twee van de betrokken gastouderbureaus dienden een klacht in bij de Nationale ombudsman. Zij stelden met nadruk aan de orde dat de Belastingdienst (Belastingtelefoon) aanvankelijk ten onrechte communiceerde dat betalingen aan het gastouderbureau wel degelijk hadden plaatsgevonden. Tijdens het fraudeonderzoek zette de Belastingdienst de uitbetaling van de kinderopvangtoeslag aan de betreffende gastouderbureaus en hun klanten stop. Door deze situatie kwamen zowel de gastouderbureaus in kwestie als de betrokken gastouders en klanten in (financiële) problemen.

Reikwijdte en doel van het onderzoek

Gezien het grote aantal klachten en het onderwerp daarvan startte de Nationale ombudsman op 27 februari 2009 een onderzoek uit eigen beweging naar de wijze waarop de Belastingdienst de mogelijke fraude met kinderopvangtoeslag door een aantal gastouderbureaus aanpakte. Het doel van dit onderzoek was om te achterhalen waarom de Belastingdienst ervoor heeft gekozen om, ten tijde van het fraudeonderzoek, de uitbetaling van de kinderopvangtoeslag aan de betreffende gastouderbureaus stop te zetten en op welke manier dit aan de betrokkenen is gecommuniceerd.

Het onderzoek

In een brief van 27 februari 2009 legde de Nationale ombudsman de klacht voor aan de Belastingdienst. In deze brief werd tevens een aantal vragen gesteld. Op 7 mei 2009 reageerde de Belastingdienst schriftelijk op de brief van de Nationale ombudsman. Naar aanleiding hiervan stelde de Nationale ombudsman op 26 mei 2009 nadere vragen. Op deze brief werd door de Belastingdienst op 8 juni 2009 schriftelijk gereageerd. Op 27 augustus 2009 werden schriftelijke vragen gesteld aan het Openbaar Ministerie, op deze vragen kwam op 3 november 2009 een schriftelijk antwoord. Op 20 november 2009 vond een bezoek plaats aan de Belastingdienst/Toeslagen in Utrecht.

Niet alle verstreekte informatie wordt in deze rapportage verantwoord. Voor een deel is sprake van informatie die in verband met lopende strafrechtelijke procedures/onderzoek vertrouwelijk is verstrekt. Het verzoek om vertrouwelijke behandeling is gehonoreerd. Wel is de bewuste informatie meegenomen in de oordeelsvorming door de Nationale ombudsman.

BEVINDINGEN EN BEOORDELING

1. Signalen die wezen op mogelijke fraude met de kinderopvangtoeslag

Ouders die gebruik willen maken van een gastouder moeten dit altijd regelen via een gastouderbureau. Zowel de gastouder als de vraagouder moet hiervoor zijn ingeschreven bij een gastouderbureau. Een dergelijk bureau houdt toezicht op de gastouder en beheert meestal ook de administratie zoals bijvoorbeeld het aanvragen en wijzigen van de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst controleert of een gastouderbureau geregistreerd staat bij de gemeente. Indien dit niet het geval is bestaat er geen recht op kinderopvangtoeslag. Aanspraak op kinderopvangtoeslag bestaat pas vanaf het moment dat er een contract is afgesloten tussen het gastouderbureau en de gastouder, dit kan niet met terugwerkende kracht. Ouders kunnen kiezen om de kinderopvangtoeslag rechtstreeks naar het gastouderbureau over te laten maken. Dit kunnen de ouders in hun aanvraag of door middel van een wijzigingsverzoek bij de Belastingdienst kenbaar maken.

In de loop van 2008 ontving de Belastingdienst/Toeslagen van de FIOD-ECD het signaal dat verschillende gastouderbureaus onterecht gebruik maakten van de kinderopvangtoeslag voor ouders die via een dergelijk bureau een gastouder regelden. Zo waren er onder andere ongeregelheden betreffende de ingangsdatum van de opvang (voor één bureau hadden klanten vanaf januari 2006 kinderopvangtoeslag aangevraagd, terwijl het bureau pas vanaf november 2006 stond geregistreerd), zouden sommige gastouders nog minderjarig zijn of zou geen Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) zijn overgelegd. Uit onderzoek bleek dat het overgrote deel van de aanvragers die gebruik maakten van de betrokken bureaus een onjuiste aanvraag hadden gedaan. De onjuistheden waren te kwalificeren van administratieve onregelmatigheden via oneigenlijk gebruik tot aan misbruik en fraude door de aanvragers. De Belastingdienst en het Openbaar Ministerie verstrekten de Nationale ombudsman ook vertrouwelijke informatie over veronderstelde fraude van de betrokken gastouderbureaus en/of hun medewerkers. Hierdoor bestond het vermoeden dat de kinderopvangtoeslag onterecht of voor een te hoog bedrag was uitbetaald. Tevens bestond het vermoeden dat enkele van de vraagouders op de hoogte waren van de fraude en hebben samengewerkt met de gastouderbureaus.

De FIOD-ECD en het Openbaar Ministerie starten in juli 2008 een strafrechtelijk onderzoek naar gastouderbureaus. Dit leidde op 16 oktober 2008 tot de arrestatie van twee directeuren van betrokken gastouderbureaus op verdenking van fraude. Naar aanleiding van het strafrechtelijk onderzoek is de Belastingdienst een bestuursrechtelijk onderzoek gestart naar de mogelijk fraude. Lopende het strafrechtelijk onderzoek werden de betreffende gastouderbureaus eind oktober 2008 gesloten en vanaf 20 oktober 2008 stond één van de bureaus niet meer bij de gemeente geregistreerd. Op dat moment was het voorschot kinderopvangtoeslag voor november 2008 al uitbetaald, hoewel daar geen recht meer op bestond.

2. Stopzetting van uitbetaling voorschotten kinderopvangtoeslag

Op basis van ontvangen signalen als omschreven onder 1 besloot de Belastingdienst de betaling van de voorschotten aan de gastouderbureaus die onderwerp waren van strafrechtelijk onderzoek stop te zetten. Ook indien ouders er voor hadden gekozen de kinderopvangtoeslag op hun eigen rekening te laten uitbetalen, werd deze stopgezet. Hiervoor is gekozen omdat uit het vooronderzoek was gebleken dat vrijwel elke aanvraag via één van de betrokken gastouderbureaus onjuist was. De Belastingdienst geeft aan dat bij de stopzetting van de kinderopvangtoeslag de keuze bestaat uit twee mogelijkheden: herziening van het voorschot op grond van artikel 16 AWIR (Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen) of opschorting op grond van artikel 23 AWIR. Gekozen werd voor opschorting omdat dit sneller leidde tot het beoogde doel, te weten stopzetting van de uitbetaling van de kinderopvangtoeslag. Daarenboven blijft bij opschorting het recht op toeslag in stand en kan, mocht blijken dat er ten onrechte is opgeschort, de uitbetaling van de opgeschorte bedragen snel in gang worden gezet.

De opschorting werd technisch uitgevoerd door de betalingen op de rekeningen waarop de kinderopvangtoeslag werd uitbetaald te blokkeren. Op deze manier werd voorkomen dat geld niet meer bij de aanvragers terecht zou komen (de inschrijving van betrokken gastouderbureaus was doorgehaald) en werd er tevens voor gezorgd dat de klanten geen hoger bedrag onterecht zouden ontvangen dat daarna weer zou worden teruggevorderd. Als later zou blijken dat er onterecht was opgeschort dan kon de uitbetaling van de opgeschorte bedragen snel hervat worden. Het nadeel van deze keus was dat uit de systemen van de Belastingdienst niet duidelijk bleek dat de betalingen waren geblokkeerd. Hierdoor gaven medewerkers van de BelastingTelefoon met name de eerste dagen na de opschorting ten onrechte aan ouders door dat de kinderopvangtoeslag wel was uitbetaald.

De opschorting van de betaling vond niet alleen plaats bij klanten van de hierboven bedoelde betrokken gastouderbureaus maar ook bij klanten van zijdelings betrokken gastouderbureaus. Met zijdelings betrokken gastouderbureaus worden bureaus bedoeld waarnaar klanten in 2008 waren overgestapt en waarbij de Belastingdienst overeenkomsten constateerde met de vier kernbureaus. De zijdelings betrokken bureaus maakten geen deel uit van het strafrechtelijk onderzoek. Wel zijn ruim 20 vraagouders in het strafrechtelijk onderzoek gehoord als verdachte. De overige vraagouders zijn enkel onderwerp van een bestuursrechtelijk onderzoek naar het recht en de hoogte van de kinderopvangtoeslag.

3. Informatieverstrekking door de Belastingdienst aan de vraagouders

In het onderzoek van de Belastingdienst werden 1748 vraagouders (en daarmee klanten van de betrokken gastouderbureaus) per brief van 3 december 2008 (zie informatieoverzicht onder 1) geïnformeerd over het hoe en waarom van de stopzetting van de betalingen. Daaraan voorafgaand was geen informatie verstrekt. In zijn brief van 8 juni 2008 aan de Nationale ombudsman (zie informatieoverzicht onder 4) geeft de

Belastingdienst aan dat, hoewel dit niet expliciet in de brief van 3 december 2008 aan de ouders is vermeld, deze geldt als een beschikking als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht. De Belastingdienst vroeg de ouders in deze brief om informatie te verstrekken om zo vast te kunnen stellen of het voorschot kinderopvangtoeslag over 2008 terecht was vastgesteld. Ouders konden hiervoor het bij de brief meegestuurde vragenformulier invullen en dat samen met de gevraagde relevante kopieën terugsturen naar de Belastingdienst. In zijn brief van 7 mei 2009 aan de Nationale ombudsman gaf de Belastingdienst aan dat de Belastingdienst geen formele relatie heeft met de gastouderbureaus, om die reden is hen daarom niet medegedeeld dat de betaling van de kinderopvangtoeslag was stopgezet.

Aan de vraagouders werd onder andere gevraagd om aan te tonen dat de gastouders daadwerkelijk waren betaald. Dit konden de ouders doen door bankafschriften of kwitanties mee te sturen of door (bij contante betaling aan de gastouder) aan te tonen dat het geld was gepind of dat zij op een andere wijze over aanzienlijke bedragen in contanten konden beschikken. Deze informatie kon - aldus de Belastingdienst - vaak niet worden gegeven. Ook werd gevraagd een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) van de gastouder mee te sturen. Tijdens het onderzoek bleek de VOG vaak van een latere datum te zijn dan de aanvangsdatum van de kinderopvangtoeslag. Tevens bleek uit de teruggestuurde informatie dat op veel contracten geen datum stond waarop het contract was getekend, enkel de ingangsdatum van de opvang. Een complicerende factor voor de vraagouders naar aanleiding van het verzoek om informatie van de Belastingdienst was dat op het moment dat de ouders de informatie op moesten sturen naar de Belastingdienst de betrokken gastouderbureaus waren gesloten. Hierdoor was het voor de ouders soms moeilijk om de gevraagde informatie te achterhalen. Zo was het bijvoorbeeld voor de vraagouders vaak niet mogelijk om de Verklaring Omtrent Gedrag van de gastouder op te sturen naar de Belastingdienst omdat zij niet over dit document beschikten. Waarschijnlijk werd om deze reden in de praktijk door verschillende ouders niet gereageerd richting de Belastingdienst.

4. Voortgang en afronding onderzoek door de Belastingdienst

Op grond van de door de ouders teruggestuurde informatie stuurde de Belastingdienst een informatiebrief aan de vraagouders met daarin de mededeling dat:

- Er geen reden is om aan de juistheid van het toegekende voorschotten te twifelen zodat de blokkade zal worden opgeheven. Betrokkene werd gevraagd aan te geven naar welke bankrekening het geblokkeerde bedrag en de komende voorschotten moeten worden overgemaakt.
- Ze een beschikking zullen ontvangen waarin het bedrag van het voorschot zal worden bijgesteld op grond van de ontvangen informatie. Ook in dat geval zal de blokkade van de rekening worden opgeheven. Daarbij zal het geblokkeerde deel in eerste instantie worden gebruikt als betaling op een uit de beschikking voortvloeiende terugvordering. Betrokkene werd gevraagd aan te geven naar welke bankrekening het

(resterende) geblokkeerde bedrag en de komende voorschotten moeten worden overgemaakt. Tegen deze beslissing stond bezwaar open.

- Uit de gevraagde informatie bleek dat geen recht bestond op kinderopvangtoeslag. Indien dit het geval was, zouden de ouders een nihilbeschikking ontvangen waartegen bezwaar mogelijk was.

De Belastingdienst merkte tijdens het gesprek op 20 november 2009 (zie informatieoverzicht onder 6) op dat veel ouders pas na enkele rappels op de vraagbrief reageerden of zelfs helemaal niet. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de gastouderbureaus zelf de regie in handen wilden houden. Als na drie verzoeken daartoe nog geen reactie was ontvangen, ging de Belastingdienst over tot het opsturen van een nihilbeschikking. Tegen deze (definitieve) beschikking konden de ouders bezwaar indienen, bij het bezwaarschrift moest dan wel alsnog de gevraagde informatie worden meegestuurd zoals gevraagd in de brief van 3 december 2008. De Belastingdienst merkte nog op dat uit het onderzoek was gebleken dat geen enkele vraagouder de kinderopvangtoeslag ongeschonden terug zou krijgen.

Inmiddels is het onderzoek afgerond. Uiteindelijk werden door de Belastingdienst ruim 1700 definitieve beschikkingen verzonden waartegen bezwaar openstond. Hierop ontving de Belastingdienst 700 bezwaarschriften en nog 150 andere berichten met bijvoorbeeld een vraag. Tijdens de bezwaarprocedure stopte de Belastingdienst de invordering en kon er een hoorzitting plaatsvinden. Veel ouders maakten van deze mogelijkheid gebruik. Zoals de stand van zaken op 20 november 2009 was zou € 34 miljoen van de € 40 miljoen uitbetaalde kinderopvangtoeslag worden teruggevorderd door de Belastingdienst.

Een derde van de ruim 1700 betrokken vraagouders heeft een definitieve beschikking ontvangen en heeft geen bezwaar gemaakt. Daarmee weet deze groep waar deze aan toe is. De anderen bevinden zich in de bezwaarfase. Voor hun bestaat de mogelijkheid om over te stappen naar een ander gastouderbureau en een nieuwe aanvraag kinderopvangtoeslag in te dienen.

Naar aanleiding van een vraag van de Nationale ombudsman merkte de Belastingdienst op dat indien aan te tonen is dat ouders zijn overgestapt naar een andere opvanginstelling, de kinderopvangtoeslag waarop de ouders vanaf het moment van overstappen recht hadden op hun eigen rekening zou worden overgemaakt. Ook tijdens het onderzoek van de Belastingdienst konden ouders overstappen naar een andere opvanginstelling en daarvoor een nieuwe aanvraag kinderopvangtoeslag indienen. Het is echter onduidelijk in hoeverre ouders van deze mogelijkheid op de hoogte waren en er gebruik van hebben gemaakt.

Ten slotte merkte de Belastingdienst op dat in (vermeende) fraudezaken ook mensen geraakt kunnen worden die niet direct betrokken zijn, bijvoorbeeld enkele van de vraagouders. De vraag is hoe deze groep eerder te herkennen. Daartoe wil de Belastingdienst in de toekomst meer aandacht besteden aan de duidelijkheid in de communicatie, waaronder de brieven aan de burger. Hierdoor kan het klachtencircuit

worden voorkomen en bestaat tevens de kans dat minder mensen bezwaar en beroep zullen indienen.

5. Beoordeling

Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. In een geval als het onderhavige, waarbij het startpunt het vermoeden van fraude is bij de gastouderbureaus, impliceert het evenredigheidsvereiste dat de Belastingdienst bij het stopzetten van de uitbetalingen kinderopvangtoeslag de belangen van de betrokken kinderen, vraagouders, gastouders en gastouderbureaus zo veel mogelijk respecteert. De Belastingdienst dient rekening te houden met de gevolgen van het stopzetten van de betalingen en moet voorkomen dat ouders en andere betrokkenen door de keuzes van de Belastingdienst onevenredig zwaar worden getroffen.

Naar aanleiding van verschillende signalen betreffende mogelijke fraude startte de Belastingdienst een onderzoek naar enkele gastouderbureaus en werden de uitbetalingen van de kinderopvangtoeslag opgeschort. Deze opschorting vond plaats op grond van artikel 23 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Op die manier konden de betalingen het snelst worden stopgezet waardoor er niet langer mogelijk onterechte betalingen kinderopvangtoeslag plaatsvonden. Niet alleen de ruim 1700 vraagouders werden door deze keuze van de Belastingdienst financieel getroffen, ook de betrokken kinderen, gastouders en gastouderbureaus kwamen hierdoor in problemen.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman waren de signalen, zoals blijkt uit vertrouwelijke informatie van de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie, dusdanig dat opschorting door de Belastingdienst in dit geval geoorloofd was. De Belastingdienst beschikte over sterke aanwijzingen dat er sprake was van fraude bij de gastouderbureaus. Hoewel vast staat dat de vraagouders en andere betrokkenen door deze keuze van de Belastingdienst in financiële problemen terecht zijn gekomen, waren de financiële consequenties waarschijnlijk veel groter geweest als de kinderopvangtoeslag langer was uitbetaald. De vraagouders zouden grotere bedragen aan toeslag hebben moeten terugbetalen, als namelijk tijdens het onderzoek was gebleken dat de kinderopvangtoeslag onterecht was toegekend maar nog wel werd uitbetaald. Met de keuze van de Belastingdienst voor opschorting konden de betalingen makkelijk worden hervat als tijdens het fraudeonderzoek zou blijken dat er recht bestond op kinderopvangtoeslag. De Nationale ombudsman is van mening dat de keuze van de Belastingdienst om de betalingen van de kinderopvangtoeslag bij aanvang van het fraudeonderzoek op te schorten voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is geweest.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Het enkele feit dat de keuze om de betalingen op te schorten valt te billijken neemt echter niet weg dat de Belastingdienst daarbij wel gehouden was om tijdig zorg te dragen voor duidelijkheid bij betrokkenen over de consequenties die die beslissing voor hen heeft.

Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. In een geval als het onderhavige impliceert dit dat de Belastingdienst de vraagouders en overige betrokkenen tijdig en correct informeert over de door de Belastingdienst gemaakte keuzes en alle betrokkenen duidelijk wijst op wat er van hen wordt verwacht en welke opties verder openstaan.

De Belastingdienst stuurde pas op 3 december 2008, en dus na de opschorting van de betalingen per november 2008, een brief aan de vraagouders waarin zij werden geïnformeerd over de situatie. Voordat deze brief door de ouders werd ontvangen namen veel ouders contact op met de BelastingTelefoon om te vragen waarom de kinderopvangtoeslag niet was uitbetaald. Op dat moment was het bij medewerkers van de BelastingTelefoon niet duidelijk dat de uitbetaling van kinderopvangtoeslag was opgeschort waardoor zij ten onrechte aangaven dat de betaling nog zou plaatsvinden dan wel al had plaatsgevonden. Mede hierdoor wisten de vraagouders niet waar zij aan toe waren. Ook leidde dit tot spanningen tussen de gastouderbureaus en vraagouders omdat vraagouders door de onjuiste informatie in de veronderstelling werden gebracht dat de gastouderbureaus waren uitbetaald terwijl dit in werkelijkheid niet het geval was. Voorts was onduidelijk dat de ouders tegen de brief van 3 december 2008 bezwaar in konden dienen. De brief was een beschikking waartegen bezwaar mogelijk was, maar een expliciete rechtsmiddelenverwijzing ontbrak. Tevens is de Nationale ombudsman van mening dat de Belastingdienst niet voldoende heeft gekeken naar andere mogelijkheden om de ouders te informeren, zoals bijvoorbeeld het sturen van een brief aan de vraagouders voordat de opschorting van de kinderopvangtoeslag daadwerkelijk plaatsvond.

Ook lopende het fraudeonderzoek was het voor ouders soms niet duidelijk wat van hen werd verwacht. Hoewel het na de ontvangst van de brief van 3 december 2008 aan de vraagouders was om de gevraagde informatie terug te sturen, zodat de Belastingdienst kon beoordelen of er al dan niet recht op kinderopvangtoeslag bestond, werd ook gevraagd om stukken waarvan de Belastingdienst kon weten dat zij daarover niet beschikten. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verklaring omtrent het gedrag van de gastouder en het bewijs van inschrijving van het gastouderbureau. Begrijpelijk is dat dat bij de vraagouders verwarring heeft gewekt. Tevens zijn de vraagouders lopende het onderzoek niet goed geïnformeerd over de mogelijkheid om over te stappen naar een ander gastouderbureau en daarvoor opnieuw kinderopvangtoeslag aan te vragen.

De gang van zaken schetst een beeld van een Belastingdienst die er onvoldoende in slaagt om te voldoen aan zijn taak om betrokkenen voldoende duidelijkheid te geven over de positie waarin zij zijn terechtgekomen. De Belastingdienst koos voor opschorting omdat de betalingen, indien nodig, makkelijk hervat zouden kunnen worden. Daarbij werd

echter nagelaten om betrokkenen voorafgaande aan het opschorten van de betalingen daarover te informeren. Evenmin werd aangegeven waarom voor het middel van opschorting werd gekozen. Dit, in combinatie met het niet informeren over de mogelijkheid tot overstappen naar een ander gastouderbureau, het feit dat niet duidelijk was dat tegen de brief van 3 december 2008 bezwaar mogelijk was en de overige tekortkomingen in de communicatie, maakt dat de Belastingdienst ernstig tekort is geschoten in de informatieverstrekking aan alle betrokkenen.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

CONCLUSIE

De onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Toeslagen te Utrecht, is behoorlijk ten aanzien van het stopzetten van de kinderopvangtoeslag ten tijde van het fraudeonderzoek door de Belastingdienst.

Op het punt van de informatieverstrekking aan de vraagouders, gastouders en gastouderbureaus ten tijde van het fraudeonderzoek is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

SLOTBESCHOUWING

Hoewel opschorting van de kinderopvangtoeslag ten tijde van het fraudeonderzoek de beste optie was voor de Belastingdienst, is ernstig tekort geschoten in de informatieverstrekking aan de betrokkenen. Opschorting als middel kan zeker worden toegepast maar de Belastingdienst wordt in overweging gegeven in soortgelijke situaties in de toekomst meer aandacht te besteden aan de duidelijkheid en tijdigheid van de communicatie. De Belastingdienst zou, op het moment dat de fraude wordt geconstateerd, betrokkenen moeten wijzen op hun fout en hen moeten informeren over hun mogelijkheden om verdere schade te beperken.

DE NATIONALE OMBUDSMAN,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

ONDERZOEK

Vanaf januari 2009 ontving de Nationale ombudsman verschillende verzoekschriften van gastouderbureaus als ouders die gebruik maakten een gastouder via een gastouderbureau met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Toeslagen te Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het Ministerie van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het Ministerie van Financiën verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd een aantal specifieke vragen gesteld. Ook vond een overleg plaats bij de Belastingdienst/Toeslagen. In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de Belastingdienst/Toeslagen gaf aanleiding het verslag te wijzigen.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. De brief van Belastingdienst/Toeslagen van 3 december 2008 aan de vraagouders.
2. Het verzoekschrift gastouderbureau aan de Nationale ombudsman van 2 januari 2009.
3. De reactie van 7 mei 2009 van de Belastingdienst/Toeslagen.
4. De reactie van 8 juni 2009 van de Belastingdienst/Toeslagen.
5. De reactie van 3 november 2009 van het Openbaar Ministerie.
6. Het gespreksverslag van het overleg van 20 november 2009 bij de Belastingdienst/Toeslagen.

ACHTERGROND

Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen

Artikel 16

- "1. Indien de tegemoetkoming naar verwachting niet binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag zal worden toegekend, verleent de Belastingdienst/Toeslagen de belanghebbende een voorschot tot het bedrag waarop de tegemoetkoming vermoedelijk zal worden vastgesteld.
2. Ingeval de belanghebbende voor het gehele berekeningsjaar aanspraak heeft op een tegemoetkoming wordt het voorschot verleend:
- a.* indien de aanvraag ten minste acht weken vóór het berekeningsjaar is ingediend of indien de tegemoetkoming wordt toegekend met toepassing van artikel 15, vierde lid: vóór de aanvang van het berekeningsjaar;
 - b.* in andere gevallen: binnen acht weken na de ontvangst van de aanvraag
3. Indien de Belastingdienst/Toeslagen voor de beoordeling van de aanspraak op of de bepaling van de hoogte van de tegemoetkoming informatie nodig heeft van buiten Nederland kunnen de in het tweede lid genoemde termijnen worden verlengd met ten hoogste zes maanden. De Belastingdienst/Toeslagen stelt de belanghebbende schriftelijk van deze verlenging in kennis.
4. De Belastingdienst/Toeslagen kan het voorschot herzien.
5. Een herziening van het voorschot kan leiden tot een terug te vorderen bedrag."

Artikel 23

"De Belastingdienst/Toeslagen kan de uitbetaling van een voorschot geheel of gedeeltelijk opschorten indien redelijkerwijs kan worden vermoed dat het voorschot ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend. De belanghebbende wordt van de opschorting schriftelijk in kennis gesteld."